

Voorlopige editie

ARREST VAN HET HOF (Vijfde kamer)

22 oktober 2026 (*)

„ Prejudiciële verwijzing – Auteursrecht en naburige rechten – Richtlijn 2014/26/EU – Collectieve beheerorganisatie – Artikel 3, onder h) – Rechteninkomsten, met inbegrip van de compensatie voor het kopiëren voor privégebruik en de vergoeding voor openbare uitlening – Artikel 11, lid 4 – Gebruik voor andere doeleinden dan uitkering aan de rechthebbenden – Financiering van sociale, culturele of educatieve diensten – Artikel 12, lid 4 – Door de collectieve beheerorganisatie verrichte inhoudingen – Artikel 13, leden 4 en 6 – Niet-verdeelbaar geachte bedragen – Nationale regeling ter bevordering van werken van cultureel belang ”

In zaak C-840/24,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) bij beslissing van 21 november 2024, ingekomen bij het Hof op 10 december 2024, in de procedure

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

tegen

TL,

wijst

HET HOF (Vijfde kamer),

samengesteld als volgt: M. L. Arastey Sahún, kamerpresident, B. Smulders (rapporteur), E. Regan, J. Passer en D. Gratsias, rechters,

advocaat-generaal: M. Szpunar,

griffier: F. Cathagne, administrateur,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 26 november 2025,

gelet op de opmerkingen van:

- Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort), vertegenwoordigd door T. Winter, Rechtsanwalt,
- TL, vertegenwoordigd door T. von Plehwe, Rechtsanwalt,
- de Duitse regering, vertegenwoordigd door J. Möller, M. Hellmann, L. Hülsmann en A. Sahner als gemachtigden,
- de Franse regering, vertegenwoordigd door B. Dourthe en H. Nunes da Silva als gemachtigden,

- de Oostenrijkse regering, vertegenwoordigd door A. Posch, J. Schmoll en G. Kunnert als gemachtigden,
- de Europese Commissie, vertegenwoordigd door J. Samnadda en G. von Rintelen als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 26 februari 2026,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (PB 2001, L 167, blz. 10), artikel 6, lid 1, eerste volzin, van richtlijn 2006/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom (PB 2006, L 376, blz. 28), alsmede van artikel 11, lid 4, en artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt (PB 2014, L 84, blz. 72).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen TL, handelend op persoonlijke titel en als cessionaris van de rechten van OS, auteurs van literaire werken, en Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) (hierna: „VG Wort”), een organisatie voor het collectieve beheer van auteursrechten, inzake de financiering door laatstgenoemde van een fonds voor de bevordering van de wetenschap met inkomsten uit het beheer van auteursrechten.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

Richtlijn 2001/29

3 Artikel 5 van richtlijn 2001/29, „Beperkingen en restricties”, bepaalt in lid 2:

„De lidstaten kunnen beperkingen of restricties op het in artikel 2 bedoelde reproductierecht stellen ten aanzien van:

[...]

b) de reproductie, op welke drager dan ook, door een natuurlijke persoon voor privégebruik gemaakt, en zonder enig direct of indirect commercieel oogmerk, mits de rechthebbenden een billijke compensatie ontvangen waarbij rekening wordt gehouden met het al dan niet toepassen van de in artikel 6 bedoelde technische voorzieningen op het betrokken werk of het betrokken materiaal;

[...]"

Richtlijn 2006/115

4 Artikel 6 van richtlijn 2006/115, „Afwijking van het uitsluitende openbare uitleenrecht”, luidt in lid 1 als volgt:

„De lidstaten kunnen ten aanzien van openbare uitlening afwijken van het in artikel 1 bedoelde uitsluitende recht, mits ten minste de auteurs een vergoeding krijgen voor deze uitlening. Met inachtneming van hun doelstellingen voor bevordering van culturele activiteiten, kunnen de lidstaten de hoogte van deze vergoeding vrij vaststellen.”

Richtlijn 2014/26

5 In de overwegingen 1, 3, 6 tot en met 9, 26 en 28 van richtlijn 2014/26 staat het volgende te lezen:

„(1) De richtlijnen van de Unie die op het gebied van auteursrechten en naburige rechten zijn vastgesteld, voorzien reeds in een hoge mate van bescherming voor rechthebbenden en daarmee een kader waarbinnen de exploitatie van de door deze rechten beschermde content kan plaatsvinden. Deze richtlijnen dragen bij aan de ontwikkeling en het in stand houden van creativiteit. In een interne markt waar de concurrentie niet wordt verstoord, bevordert de bescherming van innovatie en intellectueel scheppend werk, tevens investeringen in innovatieve diensten en producten.

[...]

(3) Artikel 167 [VWEU] schrijft voor dat de [Europese] Unie bij haar optreden de culturele diversiteit in aanmerking neemt en bijdraagt tot de ontplooiing van de culturen van de lidstaten, onder eerbiediging van de nationale en regionale verscheidenheid van die culturen, maar tegelijk ook de nadruk leggend op het gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Collectieve beheerorganisaties spelen een belangrijke rol, en zij moeten deze rol blijven spelen, in de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, enerzijds doordat zij de markt toegankelijk maken voor kleine en minder populaire repertoires, anderzijds doordat zij sociale, culturele en educatieve diensten ten behoeve van hun rechthebbenden en van het publiek aanbieden. Dit moet ook in de toekomst zo blijven.

[...]

(6) De noodzaak om het functioneren van collectieve beheerorganisaties te verbeteren, is al aangeduid in aanbeveling [2005/737/EG van de Commissie van 18 mei 2005 betreffende het collectieve grensoverschrijdende beheer van auteursrechten en naburige rechten ten behoeve van rechtmatige onlinemuziekdiensten (PB 2005, L 276, blz. 54, met rectificatie in PB 2005, L 284, blz. 10)]. In die aanbeveling is een aantal beginselen uiteengezet, zoals de vrijheid van rechthebbenden om hun collectieve beheerorganisaties te kiezen, de gelijke behandeling van categorieën rechthebbenden en de billijke verdeling van royalty's. [...] De aanbeveling is echter ongelijkmatig opgevolgd.

(7) Met het oog op de handhaving van gelijkwaardige waarborgen in de gehele Unie vereist de bescherming van de belangen van de leden van collectieve beheerorganisaties, rechthebbenden en derden coördinatie van de wetten van de lidstaten betreffende auteursrechtenbeheer en multiterritoriale licentieverlening van onlinerechten inzake muziekwerken. [...]

(8) Deze richtlijn heeft tot doel de nationale regelgeving betreffende de toegang tot het beheer van auteursrechten en naburige rechten door collectieve beheerorganisaties, de manieren waarop zij bestuurd worden en hun toezichtkader te coördineren, [...].

(9) Deze richtlijn heeft tot doel voorschriften voor collectieve beheerorganisaties vast te leggen teneinde strenge normen inzake bestuur, financieel beheer, transparantie en verslaglegging te waarborgen. Dit moet de lidstaten evenwel niet beletten voor de op hun grondgebied gevestigde collectieve beheerorganisaties strengere normen te handhaven of op te leggen dan die bepaald in titel II van deze richtlijn, mits deze strengere normen verenigbaar zijn met het recht van de Unie.

[...]

(26) Collectieve beheerorganisaties innen, beheren en verdelen inkomsten uit de exploitatie van aan hen door rechthebbenden toevertrouwde rechten. Deze inkomsten zijn uiteindelijk verschuldigd aan de rechthebbenden, die een rechtstreekse juridische band met de organisatie kunnen hebben, of vertegenwoordigd kunnen worden via een entiteit die lid is van de collectieve beheerorganisatie of via een vertegenwoordigingsovereenkomst. Het is daarom van belang dat een collectieve beheerorganisatie uiterste zorgvuldigheid betracht bij de inning, het beheer en de verdeling van de inkomsten. Een correcte verdeling is alleen mogelijk wanneer de collectieve beheerorganisatie een goede administratie bijhoudt van leden, licenties en het gebruik van werken en andere materie. Relevante gegevens die nodig zijn voor een efficiënt collectief beheer van de rechten moeten ook door rechthebbenden en gebruikers worden verstrekt en door de collectieve beheerorganisatie worden gecontroleerd.

[...]

(28) Aangezien rechthebbenden aanspraak kunnen maken op een vergoeding voor de exploitatie van hun rechten, is het van belang dat de beheerkosten niet hoger zijn dan de gerechtvaardigde kosten voor het beheer van de rechten en dat tot elke inhouding, anders dan beheerkosten, bijvoorbeeld een inhouding voor sociale, culturele of educatieve doeleinden, dient te worden besloten door de leden van de collectieve beheerorganisatie. De collectieve beheerorganisaties dienen ten opzichte van de rechthebbenden transparant te zijn over de regels die voor deze inhoudingen gelden. Dezelfde eisen moeten gelden voor beslissingen om de rechteninkomsten te gebruiken voor collectieve verdeling, zoals beurzen. Rechthebbenden moeten zonder onderscheid toegang hebben tot alle sociale, culturele of educatieve diensten die met dergelijke inhoudingen worden gefinancierd. Deze richtlijn mag niet van invloed zijn op inhoudingen krachtens het nationale recht, zoals inhoudingen voor de verlening van sociale diensten door de collectieve beheerorganisaties aan de rechthebbenden, met betrekking tot elk aspect dat niet door de richtlijn wordt bestreken voor zover die inhoudingen met het recht van de Unie stroken.”

6 Artikel 1, „Onderwerp”, van richtlijn 2014/26 bepaalt:

„Bij deze richtlijn worden voorschriften vastgesteld die nodig zijn om het goed functioneren van het beheer van auteursrechten en naburige rechten door collectieve beheerorganisaties zeker te stellen. Ook worden hierbij voorschriften vastgesteld voor multiterritoriale licentieverlening door collectieve beheerorganisaties van auteursrechten inzake muziekwerken voor onlinegebruik.”

7 Artikel 3 van deze richtlijn, „Definities”, luidt:

„In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

[...]

c) ‚rechthebbende’: iedere persoon of entiteit anders dan een collectieve beheerorganisatie die houder is van een auteursrecht of naburig recht of krachtens een overeenkomst voor de exploitatie van rechten of bij wet aanspraak kan maken op een aandeel in de rechteninkomsten;

d) ‚lid’: een rechthebbende of een entiteit die rechthebbenden vertegenwoordigt, met inbegrip van andere collectieve beheerorganisaties en verenigingen van rechthebbenden, die voldoet aan de lidmaatschapscriteria van de collectieve beheerorganisatie en door de collectieve beheerorganisatie is toegelaten;

[...]

h) ‚rechteninkomsten’: door een collectieve beheerorganisatie namens rechthebbenden geïnde inkomsten, hetzij voortvloeiend uit een exclusief recht, een recht op vergoeding of een recht op schadeloosstelling;

[...]”

8 Artikel 5 van deze richtlijn, „Rechten van rechthebbenden”, bepaalt in lid 2:

„Rechthebbenden hebben het recht om een collectieve beheerorganisatie van hun keuze te machtigen de rechten, rechtencategorieën of soorten werk en andere materie van hun keuze te beheren voor de grondgebieden van hun keuze, ongeacht de lidstaat van nationaliteit, verblijf of vestiging van de collectieve beheerorganisatie of de rechthebbende. Tenzij de collectieve beheerorganisatie objectief gerechtvaardigde redenen heeft om het beheer te weigeren, is zij verplicht dergelijke rechten, rechtencategorieën of soorten werk en andere materie te beheren, mits het beheer daarvan binnen haar werkterrein valt.”

9 Artikel 8 van richtlijn 2014/26, „Algemene ledenvergadering van de collectieve beheerorganisatie”, bepaalt in lid 5:

„In overeenstemming met de bepalingen van hoofdstuk 2 van titel II besluit de algemene ledenvergadering ten minste over de volgende zaken:

- a) het algemene beleid inzake de verdeling van aan rechthebbenden verschuldigde bedragen;
- b) het algemene beleid inzake het gebruik van niet-verdeelbare bedragen;

- c) het algemene beleggingsbeleid ten aanzien van rechteninkomsten en inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten;
- d) het algemene beleid betreffende inhoudingen op rechteninkomsten en op inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten;
- e) het gebruik van niet-verdeelbare bedragen;

[...]"

10 Hoofdstuk 2 van deze richtlijn, „Beheer van rechteninkomsten”, dat deel uitmaakt van titel II ervan, „Collectieve beheerorganisaties”, bevat de artikelen 11 tot en met 13.

11 Artikel 11, „Inning en gebruik van rechteninkomsten”, van richtlijn 2014/26 bepaalt in lid 4:

„Het is een collectieve beheerorganisatie niet toegestaan om de rechteninkomsten of inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten te gebruiken voor andere doeleinden dan uitkering aan de rechthebbenden, behalve wanneer het haar is toegelaten om haar beheerkosten in te houden of te compenseren in overeenstemming met een besluit genomen overeenkomstig artikel 8, lid 5, onder d), of deze rechteninkomsten of inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten mag gebruiken in overeenstemming met een besluit genomen overeenkomstig artikel 8, lid 5.”

12 Artikel 12 van deze richtlijn, „Inhoudingen”, luidt als volgt:

„1. De lidstaten zien erop toe dat wanneer een rechthebbende een collectieve beheerorganisatie machtigt om zijn rechten te beheren, de collectieve beheerorganisatie verplicht is de rechthebbende informatie te verschaffen over beheerkosten en andere inhoudingen op de rechteninkomsten en op inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten, alvorens zijn toestemming te verkrijgen om zijn rechten te beheren.

2. Inhoudingen zijn redelijk, staan in verhouding tot de door de collectieve beheerorganisatie aan de rechthebbenden verleende diensten en in voorkomend geval ook tot de in lid 4 bedoelde diensten, en worden vastgesteld op basis van objectieve criteria.

3. De beheerkosten mogen niet hoger zijn dan de gerechtvaardigde en gedocumenteerde kosten die door de collectieve beheerorganisatie worden gemaakt voor het beheren van auteursrechten en naburige rechten.

De lidstaten zien erop toe dat de voorschriften voor het gebruik en de transparantie van het gebruik van de ingehouden of verrekenende bedragen met betrekking tot beheerkosten van toepassing zijn op alle andere inhoudingen om de kosten te dekken van het beheren van auteursrecht en naburige rechten.

4. Wanneer een collectieve beheerorganisatie sociale, culturele of educatieve diensten verleent die worden gefinancierd uit inhoudingen op de rechteninkomsten of uit andere inkomsten die voortvloeien uit de belegging van rechteninkomsten, worden dergelijke diensten geleverd op grond van billijke criteria, in het bijzonder wat betreft de toegang tot en de omvang van die diensten.”

13 Artikel 13 van richtlijn 2014/26, „Verdeling van aan rechthebbenden verschuldigde bedragen”, bepaalt in de leden 1, 3, 4 en 6:

„1. Onverminderd artikel 15, lid 3, en artikel 28 zien de lidstaten erop toe dat elke collectieve beheerorganisatie regelmatig, zorgvuldig en nauwkeurig de verschuldigde bedragen verdeelt en betaalt aan de rechthebbenden en in overeenstemming met het in artikel 8, lid 5, onder a), bedoelde algemene beleid inzake de verdeling.

De lidstaten zien er tevens op toe dat collectieve beheerorganisaties of hun leden die entiteiten zijn die rechthebbenden vertegenwoordigen, deze bedragen zo snel mogelijk, maar uiterlijk negen maanden na afloop van het boekjaar waarin de rechteninkomsten zijn geïnd, verdelen en aan de rechthebbenden betalen, tenzij objectieve redenen die in het bijzonder verband houden met de verslaglegging door gebruikers, de identificatie van rechten, rechthebbenden of de afstemming van gegevens over werken en andere materie met rechthebbenden, de collectieve beheerorganisatie of, in voorkomend geval, haar leden ervan weerhouden deze uiterste termijn te eerbiedigen.

[...]

3. De collectieve beheerorganisatie treft alle nodige maatregelen, in overeenstemming met lid 1, om de rechthebbenden te identificeren en te lokaliseren. [...]

[...]

4. Wanneer de aan rechthebbenden verschuldigde bedragen drie jaar na afloop van het boekjaar waarin de inning van de rechteninkomsten heeft plaatsgevonden nog niet kunnen worden verdeeld en mits de collectieve beheerorganisatie alle nodige maatregelen heeft getroffen om de rechthebbenden te identificeren en te lokaliseren als bedoeld in lid 3, worden deze bedragen niet-verdeelbaar geacht.

[...]

6. De lidstaten kunnen het gebruik van niet-verdeelbare bedragen beperken of bepalen welk gebruik ervan toegestaan is, onder meer door te garanderen dat dergelijke bedragen gescheiden en onafhankelijk worden aangewend ter financiering van sociale, culturele en educatieve activiteiten ten gunste van rechthebbenden.”

Duits recht

14 Krachtens § 27, lid 1, van het Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten durch Verwertungsgesellschaften (wet inzake het beheer van auteursrechten en naburige rechten door collectieve beheerorganisaties) van 24 mei 2016 (BGBl. 2016 I, blz. 1190), in de op het hoofdgeding toepasselijke versie (hierna: „VGG”), stelt de beheerorganisatie vaste regels op die willekeurig handelen bij de verdeling van de rechteninkomsten uitsluiten (verdelingsregeling).

15 § 32, lid 1, VGG bepaalt:

„De collectieve beheerorganisatie dient werken en diensten van cultureel belang te bevorderen.”

Hoofdgeding en prejudiciële vragen

16 VG Wort is een collectieve beheerorganisatie die belast is met de exploitatie van de auteursrechten die haar door auteurs van literaire werken en uitgevers daarvan bij overeenkomst zijn toevertrouwd. Zij heeft op dit gebied in Duitsland een monopolie.

17 TL en OS, auteurs van literaire werken, zijn leden van VG Wort en hebben met deze organisatie beheersovereenkomsten gesloten. Tijdens de litigieuze periode, namelijk van 1 januari 2016 tot en met 30 september 2019, hebben zij verschillende werken bij VG Wort aangemeld en hebben zij uitkeringen ontvangen uit de inkomsten die deze organisatie heeft geïnd.

18 Volgens deze overeenkomsten worden de afrekening en de uitkering van het aandeel van de rechthebbenden in die inkomsten geregeld door de statuten en de verdelingsregeling van VG Wort.

19 De statuten van VG Wort, in de versie die gold in de litigieuze periode, voorzagen tevens in de betaling van een subsidie aan het Förderungsfonds Wissenschaft (fonds voor de bevordering van de wetenschap; hierna: „FFW”), een fonds dat in handen is van een vennootschap waarvan VG Wort enig aandeelhouder is.

20 Volgens de statuten is het doel van het FFW de bevordering van wetenschap en onderzoek, door de financiering van drukkosten voor de publicatie van wetenschappelijke en vakliteratuur alsmede van onderzoek waaruit dergelijke literatuur kan voortvloeien, en de financiering van andere maatregelen ter bevordering van die literatuur. Uit de aan het Hof verstrekte informatie blijkt dat de subsidie aan het FFW gefinancierd werd uit inhoudingen op de inkomsten die met name zijn geïnd krachtens de compensatie voor het kopiëren voor privégebruik en de vergoeding voor openbare uitlening.

21 TL komt op basis van zijn eigen rechten en de door OS aan hem overgedragen rechten op tegen het feit dat VG Wort bedragen uit de inkomsten die deze vennootschap in de litigieuze periode heeft geïnd, aan het FFW heeft toegewezen, waardoor de auteursrechtenuitkeringen aan TL en OS zijn verminderd. In eerste aanleg heeft TL verzocht om vast te stellen dat VG Wort voor de financiering van het FFW niet het recht heeft om bedragen in te houden op de inkomsten die aan de rechthebbenden moeten worden betaald. Bovendien heeft TL verzocht om informatie over de hoogte van de aan het FFW betaalde bedragen. Het Landgericht (rechter in eerste aanleg, Duitsland) heeft die vorderingen ten gunste van OS volledig maar ten gunste van TL slechts gedeeltelijk toegewezen.

22 De appelrechter heeft de beslissing ten gunste van OS bevestigd. Deze rechter was van oordeel dat de verdelingsregelingen van VG Wort, die in de beheersovereenkomsten zijn opgenomen, algemene voorwaarden vormen waarvan de bedingen betreffende de betalingen aan het FFW nietig zijn naar nationaal recht omdat zij in strijd zijn met de fundamentele beginselen van de VGG en de regelgeving voorafgaand aan de VGG, aangezien die betalingen ten goede komen aan personen terwijl deze daar geen recht op hebben. De rechter heeft het hoger beroep van TL echter verworpen omdat niet was aangetoond dat de betalingen aan hem waren verlaagd.

23 Volgens het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland), de verwijzende rechter, hangt de uitkomst van het bij hem ingestelde beroep in *Revision* af van de vraag of de bedingen van de verdelingsregelingen inzake de aan het FFW te verrichten betalingen daadwerkelijk nietig zijn omdat zij voorzien in uitkeringen aan personen die daar geen recht op hebben.

24 Deze rechter geeft aan dat de appelrechter weliswaar overeenkomstig de nationale rechtspraak heeft geoordeeld dat een beheerorganisatie de inkomsten uit haar werkzaamheden uitsluitend over de rechthebbenden moet verdelen, maar dat niet kan worden uitgesloten dat de uitkeringen aan het FFW in overeenstemming zijn met § 32, lid 1, VGG, waarin wordt bepaald dat collectieve beheerorganisaties werken en diensten van cultureel belang moeten bevorderen. Volgens deze rechter beperkt deze bepaling de kring van begunstigten van deze bevordering niet tot de rechthebbenden, maar biedt zij tevens de mogelijkheid om de toekomstige schepping van werken en verrichting van diensten te bevorderen. Het is dus denkbaar dat die uitkeringen aan het FFW niet hoeven te worden beschouwd als een onrechtmatige deelneming van een persoon die daar geen recht op heeft. Dit hangt echter af van de verenigbaarheid van die bepaling met het Unierecht.

25 Volgens de verwijzende rechter kan uit de arresten van 9 februari 2012, Luksan (C-277/10, EU:C:2012:65), en 11 juli 2013, Amazon.com International Sales e.a. (C-521/11, EU:C:2013:515), de lering worden getrokken dat de auteursrechthebbenden die recht hebben op de billijke compensatie die op grond van de uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 is verschuldigd en recht hebben op de krachtens artikel 6, lid 1, eerste volzin, van richtlijn 2006/115 verschuldigde vergoeding voor openbare uitlening, deze middelen noodzakelijkerwijs moeten ontvangen, maar dat niets belet dat een deel van de opbrengst die bestemd is voor de billijke compensatie indirect, via ten gunste van hen opgerichte sociale en culturele instellingen, aan die rechthebbenden wordt uitgekeerd. Deze rechter wijst erop dat die regel soms in die zin wordt opgevat dat anderen dan de auteursrechthebbenden niet de begunstigten mogen zijn, voor zover de auteursrechthebbenden daartoe geen toestemming hebben gegeven. Vastgesteld moet worden of in het licht van de na deze rechtspraak vastgestelde richtlijn 2014/26 niettemin bevordering voor sociale, culturele of educatieve doeleinden dient te worden toegestaan die ten goede komt aan personen die (in ieder geval nog) niet tot de kring van rechthebbenden behoren.

26 Volgens deze rechter lijken artikel 8, lid 5, onder d), artikel 11, lid 4, en artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26, gelezen in samenhang met de overwegingen 3 en 28 van deze richtlijn, erop te wijzen dat het voor collectieve beheerorganisaties (hierna: „CBO”) mogelijk moet zijn om sociale, culturele of educatieve diensten te verlenen, ook ten gunste van andere personen dan de rechthebbenden, voor zover de algemene ledenvergadering een besluit in die zin heeft genomen. Steun aan auteurs die (nog) geen rechthebbenden zijn, zou in de zin van dat artikel 11, lid 4, kunnen worden beschouwd als toelaatbaar gebruik voor „andere doeleinden” dan uitkering van de inkomsten aan de rechthebbenden, op voorwaarde dat het door de algemene ledenvergadering genomen besluit hierin voorziet.

27 Deze rechter is ook van mening dat aan die uitlegging niet wordt afgedaan door artikel 13, lid 6, van deze richtlijn, dat de lidstaten toestaat om het gebruik te regelen van niet-verdeelbare

bedragen ter financiering van sociale, culturele of educatieve activiteiten ten gunste van rechthebbenden, aangezien die bepaling geen inhoudingen maar niet-verdeelbare bedragen betreft.

28 Indien de sociale, culturele of educatieve diensten bedoeld in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26 slechts aan rechthebbenden in de zin van artikel 3, onder c), van deze richtlijn mogen worden verleend, moet worden vastgesteld of het verlenen van die diensten krachtens het Unierecht uitsluitend rechtmatig is wanneer de begunstigde ervan een actueel recht op vergoeding heeft, dan wel het volstaat om houder van een auteurs- of naburig recht te zijn dat op dat moment geen aanspraak op vergoeding geeft. Verder moet worden verduidelijkt of de rechtmatigheid van die diensten afhangt van het bestaan van een beheersovereenkomst met de CBO. Volgens de verwijzende rechter kan een rechthebbende namelijk een actueel recht op vergoeding hebben, maar ook een door het auteursrecht beschermd recht zonder actueel recht op vergoeding. Bovendien zou kunnen worden gedifferentieerd naargelang de rechthebbende een beheersovereenkomst met de CBO heeft gesloten of niet. Verduidelijkt moet worden of deze omstandigheden gevolgen hebben voor de rechtmatigheid van het verlenen van sociale, culturele en educatieve diensten als bedoeld in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26.

29 Tegen deze achtergrond heeft het Bundesgerichtshof de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is het verenigbaar met artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn [2001/29], artikel 6, lid 1, eerste volzin, van richtlijn [2006/115] alsook met artikel 11, lid 4, en artikel 12, lid 4, van richtlijn [2014/26] dat een collectieve beheerorganisatie op grond van een nationaal voorschrift werken van cultureel belang dient te bevorderen, met als gevolg dat dit ook ten goede komt aan personen die (in ieder geval nog) niet tot de kring van rechthebbenden behoren?

2) Voor het geval dat sociale, culturele of educatieve diensten als bedoeld in artikel 12, lid 4, van richtlijn [2014/26] slechts aan rechthebbenden mogen worden verleend: mogen dergelijke diensten enkel worden verleend wanneer de ontvanger van deze diensten een actueel recht op vergoeding heeft, of volstaat het dat hij houder is van momenteel niet te vergoeden auteursrechten of naburige rechten? Is voor de toelaatbaarheid van dergelijke diensten vereist dat er een beheersovereenkomst met de collectieve beheerorganisatie bestaat?”

Procedure bij het Hof

30 Bij op 9 maart 2026 ter griffie van het Hof neergelegde akte heeft TL verzocht om heropening van de mondelinge behandeling overeenkomstig artikel 83 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof.

31 TL benadrukt dat de lijst van mogelijke gronden voor heropening van de mondelinge behandeling in artikel 83 slechts indicatief is, en voert ter ondersteuning van dit verzoek aan dat de advocaat-generaal zijn conclusie van 26 februari 2026 heeft gemotiveerd met „onverwachte en verrassende” stellingen over de inhoud en het doel van het intellectuele-eigendomsrecht en de rechten en verplichtingen van CBO's. Volgens TL zijn deze stellingen niet verenigbaar met het Unierecht en de rechtspraak van het Hof. Hij zet in dit verband in wezen uiteen dat de advocaat-generaal een opvatting van de taken en bevoegdheden van CBO's hanteert die te ver gaat, door zich

in zijn conclusie te baseren op een theorie over de aard van het grondrecht op bescherming van de intellectuele eigendom. Ter ondersteuning van zijn eigen uitlegging van het Unierecht verwijst TL bovendien naar de argumenten die hij in zijn schriftelijke opmerkingen heeft uiteengezet.

32 In dit verband zij eraan herinnerd dat de advocaat-generaal op grond van artikel 252, tweede alinea, VWEU in het openbaar in volkomen onpartijdigheid en onafhankelijkheid met redenen omklede conclusies neemt aangaande zaken waarin zulks overeenkomstig het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie is vereist. Het Hof is niet gebonden door deze conclusies of door de motivering op grond waarvan de advocaat-generaal daartoe komt (arrest van 29 januari 2026, Keladis I en Keladis II, C-72/24 en C-73/24, EU:C:2026:51, punt 63 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

33 Voorts voorzien het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Reglement voor de procesvoering niet in de mogelijkheid voor de partijen of de in artikel 23 van dat Statuut bedoelde belanghebbenden om opmerkingen in te dienen in antwoord op de conclusie van de advocaat-generaal. Het feit dat een partij het oneens is met de conclusie van de advocaat-generaal, kan als zodanig geen grond voor de heropening van de mondelinge behandeling opleveren, ongeacht welke kwesties hij in zijn conclusie heeft onderzocht (arrest van 29 januari 2026, Keladis I en Keladis II, C-72/24 en C-73/24, EU:C:2026:51, punt 64 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

34 Aangezien het door TL ingediende verzoek tot heropening van de mondelinge behandeling ertoe strekt te kunnen antwoorden op het standpunt van de advocaat-generaal in diens conclusie, kan aan dit verzoek geen gevolg worden gegeven.

35 Het is juist dat het Hof volgens artikel 83 van zijn Reglement voor de procesvoering in elke stand van het geding, de advocaat-generaal gehoord, de (her)opening van de mondelinge behandeling kan gelasten, onder meer wanneer het zich onvoldoende voorgelicht acht of wanneer een partij na afsluiting van deze behandeling een nieuw feit aanbrengt dat van beslissende invloed kan zijn voor de beslissing van het Hof, of wanneer een zaak moet worden beslecht op grond van een argument waarover de partijen of de in artikel 23 van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie bedoelde belanghebbenden hun standpunten niet hebben uitgewisseld.

36 In casu bevatten de opmerkingen van TL in zijn in punt 30 van het onderhavige arrest bedoelde verzoek echter geen enkel argument waarover de partijen hun standpunten niet hebben uitgewisseld, noch een nieuw feit dat van beslissende invloed kan zijn voor de beslissing die het Hof in deze zaak dient te nemen.

37 Aangezien het Hof over alle noodzakelijke gegevens beschikt om de vragen van de verwijzende rechter te beantwoorden, is het van oordeel, de advocaat-generaal gehoord, dat er in deze omstandigheden geen reden is om de heropening van de mondelinge behandeling te gelasten.

Beantwoording van de prejudiciële vragen

Eerste vraag

38 Vooraf dient eraan te worden herinnerd dat het volgens vaste rechtspraak in het kader van de bij artikel 267 VWEU ingestelde procedure van samenwerking tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof, de taak van het Hof is om de nationale rechter een nuttig antwoord te geven aan de hand waarvan hij het bij hem aanhangige geschil kan beslechten. Daartoe dient het Hof in voorkomend geval de voorgelegde vragen te herformuleren. Het staat in dit verband aan het Hof om uit alle door de nationale rechter verschaft gegevens, met name uit de motivering van de verwijzingsbeslissing, de bepalingen van het Unierecht te putten die, gelet op het voorwerp van het geschil, uitlegging behoeven (arrest van 16 april 2026, Stichting de Thuis kopie, C-496/24, EU:C:2026:296, punt 18 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

39 Met zijn eerste vraag verzoekt de verwijzende rechter om uitlegging van artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29, artikel 6, lid 1, eerste volzin, van richtlijn 2006/115, alsmede artikel 11, lid 4, en artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26.

40 Terwijl de eerste twee bepalingen rechten toekennen aan de auteursrechthebbenden, te weten een recht op een billijke compensatie voor het kopiëren voor privégebruik en een recht op vergoeding voor openbare uitlening, hebben de laatste twee bepalingen betrekking op het beheer door een CBO van de inkomsten uit de exploitatie van auteursrechten. In het bijzonder heeft artikel 11, lid 4, van deze richtlijn meer in het algemeen betrekking op het gebruik van deze inkomsten, terwijl artikel 12, lid 4, van deze richtlijn met name betrekking heeft op de inhoudingen op die inkomsten ter financiering van sociale, culturele of educatieve diensten die door de CBO worden verleend.

41 Zoals blijkt uit de verwijzingsbeslissing, ziet het hoofdgeding op de betaling, door de aan de orde zijnde CBO, van een deel van de inkomsten die deze uit de exploitatie van auteursrechten op literaire werken heeft ontvangen namens de houders van die rechten, aan een fonds dat eigendom is van een vennootschap die voor 100 % in handen is van deze CBO, ter financiering van activiteiten ter bevordering van werken en diensten van cultureel belang, die door de verwijzende rechter worden beschouwd als sociale, culturele of educatieve diensten in de zin van met name artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26. In deze context vraagt deze rechter zich af of een nationale regeling als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, op grond waarvan een CBO een deel van de inkomsten uit de exploitatie van auteursrechten kan bestemmen voor de financiering van dergelijke diensten, verenigbaar is met deze richtlijn wanneer deze diensten ten goede komen aan personen die (nog) geen houder van die rechten zijn.

42 Hieruit volgt dat het hoofdgeding uitsluitend betrekking heeft op het beheer van de inkomsten uit de exploitatie van auteursrechten en in het bijzonder op het gebruik van deze inkomsten en de daarop toegepaste inhoudingen ter financiering van sociale, culturele of educatieve diensten.

43 Het is juist dat de inkomsten waarop de in het hoofdgeding aan de orde zijnde betaling betrekking heeft – blijkens de door de verwijzende rechter verstrekte gegevens – onderdeel zijn van de inkomsten uit de compensatie voor het kopiëren voor privégebruik bedoeld in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 en de vergoeding voor openbare uitlening bedoeld in artikel 6, lid 1, eerste volzin, van richtlijn 2006/115. In het licht van richtlijn 2014/26 maken deze inkomsten echter deel uit van de in artikel 3, onder h), van deze richtlijn bedoelde auteursrechteninkomsten.

44 „Rechteninkomsten” zijn in artikel 3, onder h), van richtlijn 2014/26 namelijk gedefinieerd als „door een [CBO] namens rechthebbenden geïnde inkomsten, hetzij voortvloeiend uit een exclusief recht, een recht op vergoeding of een recht op schadeloosstelling”.

45 Bijgevolg is de uitlegging van artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 en artikel 6, lid 1, eerste volzin, van richtlijn 2006/115 niet relevant voor het hoofdgeding.

46 In deze omstandigheden moet worden geoordeeld dat de verwijzende rechter met zijn eerste vraag in essentie wenst te vernemen of artikel 11, lid 4, en artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26 aldus moeten worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat op grond van een nationale regeling krachtens welke CBO's werken van cultureel belang dienen te bevorderen, de statuten van een CBO bepalen dat een deel van de „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn wordt gewijd aan de financiering van sociale, culturele of educatieve diensten, wanneer deze diensten ten goede komen aan personen die geen auteursrechthebbenden zijn.

47 In artikel 11, lid 4, van richtlijn 2014/26 wordt het beginsel geformuleerd dat het een CBO niet is toegestaan om rechteninkomsten te gebruiken voor andere doeleinden dan uitkering aan de rechthebbenden. Deze bepaling noemt echter twee uitzonderingen op dit beginsel. Ten eerste kunnen deze inkomsten worden gebruikt voor het inhouden of compenseren van beheerkosten van de CBO, op voorwaarde dat dit gebruik is toegestaan bij een besluit genomen overeenkomstig artikel 8, lid 5, onder d), van deze richtlijn. Ten tweede mogen CBO's die inkomsten gebruiken voor andere doeleinden dan uitkering aan rechthebbenden indien dat gebruik is toegestaan bij een besluit genomen overeenkomstig artikel 8, lid 5, van de richtlijn.

48 Wat in het bijzonder deze tweede uitzondering betreft, de enige die in casu relevant is voor het hoofdgeding, moet worden opgemerkt dat volgens laatstgenoemde bepaling de algemene ledenvergadering van de CBO moet besluiten in overeenstemming met de bepalingen van hoofdstuk II van titel II van richtlijn 2014/26, dat betrekking heeft op het beheer van rechteninkomsten en bestaat uit de artikelen 11 tot en met 13 van die richtlijn. Met haar krachtens artikel 8, lid 5, vastgestelde besluiten concretiseert de algemene ledenvergadering derhalve de in de artikelen 11 tot en met 13 vastgestelde regels inzake het gebruik van rechteninkomsten, de inhoudingen op deze inkomsten en de verdeling van de verschuldigde bedragen binnen de in laatstgenoemde bepalingen vastgestelde grenzen.

49 Wat in de eerste plaats de inhoudingen op de rechteninkomsten betreft die rechtstreeks op die inkomsten worden verricht vóór de toekenning van de aan de rechthebbenden verschuldigde bedragen, verplicht artikel 12, lid 1, van richtlijn 2014/26 de lidstaten om erop toe te zien dat wanneer een rechthebbende een CBO machtigt om zijn rechten te beheren, die organisatie gehouden is de rechthebbende informatie te verschaffen over beheerkosten en andere inhoudingen op de rechteninkomsten en op inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten, alvorens zijn toestemming te verkrijgen om zijn rechten te beheren. Uit deze tekst vloeit voort dat inhoudingen op rechten- en beleggingsinkomsten voor andere doelen dan beheerkosten, in beginsel zijn toegestaan. Aldus vermeldt artikel 12, lid 4, van deze richtlijn uitdrukkelijk de financiering van sociale, culturele en educatieve diensten uit inhoudingen op die inkomsten.

50 Artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26, gelezen in samenhang met lid 2 van dit artikel en overweging 28 van deze richtlijn, lijkt er evenwel op te wijzen dat de diensten die worden gefinancierd uit inhoudingen op de rechteninkomsten uitsluitend ten goede dienen te komen aan de auteursrechthebbenden.

51 Artikel 12, lid 2, van richtlijn 2014/26 bepaalt namelijk dat inhoudingen redelijk zijn, in verhouding staan tot de door de CBO aan de rechthebbenden verleende diensten en in voorkomend geval ook tot de in lid 4 bedoelde diensten, en worden vastgesteld op basis van objectieve criteria. De bewoordingen van artikel 12, lid 2, zien dus uitsluitend op het geval waarin diensten aan die rechthebbenden worden verleend en rekenen tot die diensten ook de in lid 4 van dat artikel bedoelde diensten.

52 Bovendien bepaalt artikel 12, lid 4, van deze richtlijn dat, wanneer een CBO sociale, culturele of educatieve diensten verleent die worden gefinancierd uit inhoudingen op de rechteninkomsten of uit andere inkomsten die voortvloeien uit de belegging van rechteninkomsten, dergelijke diensten worden geleverd op grond van billijke criteria, in het bijzonder wat betreft de toegang tot en de omvang van die diensten. Overweging 28 van richtlijn 2014/26, in het licht waarvan artikel 12 ervan moet worden uitgelegd, vermeldt uitdrukkelijk dat de rechthebbenden zonder onderscheid toegang moeten hebben tot alle sociale, culturele of educatieve diensten. Hieruit volgt dat artikel 12, lid 4, van deze richtlijn grenzen stelt aan de mogelijkheid voor CBO's om inhoudingen te verrichten voor sociale, culturele of educatieve diensten, in die zin dat deze diensten uitsluitend aan rechthebbenden ten goede moeten komen.

53 Deze uitlegging strookt met de rechtspraak van het Hof inzake de compensatie voor het kopiëren voor privégebruik als bedoeld in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 en de vergoeding voor openbare uitlening als bedoeld in artikel 6, lid 1, van richtlijn 2006/115, waarbij die compensatie en die vergoeding vallen onder „rechteninkomsten”, zoals blijkt uit de in punt 44 hierboven aangehaalde definitie van dit begrip in artikel 3, onder h), van richtlijn 2014/26.

54 Wat ten eerste de compensatie voor het kopiëren voor privégebruik als bedoeld in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 betreft, heeft het Hof in het arrest van 12 november 2015, Hewlett-Packard Belgium (C-572/13, EU:C:2015:750, punt 48), in wezen geoordeeld dat, aangezien deze compensatie ertoe strekt de schade te herstellen die de rechthebbenden hebben geleden doordat hun werken zonder hun toestemming zijn gereproduceerd, personen die geen rechthebbenden zijn en die door deze reproductie dus geen schade lijden, geen compensatie kunnen ontvangen wanneer een dergelijk voordeel tot gevolg heeft dat de rechthebbenden die compensatie geheel of gedeeltelijk wordt onzegd. Bovendien heeft het Hof in zijn arrest van 11 juli 2013, Amazon.com International Sales e.a. (C-521/11, EU:C:2013:515, punten 49-54), inderdaad geoordeeld dat richtlijn 2001/29 niet verplicht om de volledige compensatie voor het kopiëren voor privégebruik aan de rechthebbenden in geld uit te keren, en de lidstaten evenmin verbiedt om te bepalen dat een deel van deze compensatie indirect aan de rechthebbenden wordt uitgekeerd via sociale en culturele instellingen die ten behoeve van hen zijn opgericht. Het Hof heeft evenwel benadrukt dat het feit dat een deel van de voor de compensatie bestemde opbrengst naar die instellingen gaat, slechts strookt met het doel van deze compensatie voor zover deze instellingen zich daadwerkelijk inzetten voor die rechthebbenden. Bovendien moet de compensatie voor het

kopiëren voor privégebruik volledig ten goede komen aan de rechthebbenden, ook al wordt zij indirect uitgekeerd. Naar het oordeel van het Hof zou het namelijk niet in overeenstemming zijn met het doel van deze compensatie als deze instellingen hun middelen ten goede laten komen aan andere personen dan de rechthebbenden.

55 Wat ten tweede de vergoeding voor openbare uitlening als bedoeld in artikel 6, lid 1, van richtlijn 2006/115 betreft, heeft het Hof geoordeeld dat, hoewel de Uniewetgever in het kader van richtlijn 2006/115 het woord „vergoeding” en niet het in richtlijn 2001/29 gehanteerde woord „compensatie” heeft gebruikt, ook het begrip „vergoeding” tot doel heeft een schadevergoeding voor de auteurs in te voeren, aangezien zij moet worden betaald ter vergoeding van door deze auteurs geleden schade (zie in die zin arrest van 9 februari 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, punt 103). Aangezien deze vergoeding moet worden beschouwd als de compensatie voor die schade, moet zij overeenkomstig de in het vorige punt van het onderhavige arrest aangehaalde rechtspraak dus rechtstreeks of indirect volledig ten goede komen aan de rechthebbenden.

56 De in de punten 54 en 55 van het onderhavige arrest aangehaalde rechtspraak bevestigt dus de uitlegging in punt 52 hierboven. Een uitlegging op grond waarvan op de rechteninkomsten mag worden ingehouden ter financiering van diensten die ten goede komen aan personen die geen rechthebbenden zijn, zou namelijk als gevolg hebben dat deze rechthebbenden een deel van die inkomsten wordt onttrokken. Deze gevolgtrekking geldt overigens ongeacht de contractuele dan wel wettelijke grondslag van die inkomsten.

57 In dit verband zij eraan herinnerd dat richtlijn 2014/26 niet heeft willen breken met de beginselen die zijn neergelegd in de eraan voorafgaande richtlijnen op het gebied van het auteursrecht en de naburige rechten, zoals de richtlijnen 2001/29 en 2006/115. Richtlijn 2014/26 bevat namelijk geen bepalingen ter vervanging of intrekking van bepalingen van laatstgenoemde richtlijnen. Integendeel, overweging 1 van deze richtlijn verwijst ernaar. Bovendien blijkt uit artikel 1 en de overwegingen 6 tot en met 9 van deze richtlijn dat wordt beoogd het goed functioneren van het collectieve beheer van auteursrechten zeker te stellen dat, zoals volgt uit artikel 3, onder h), van deze richtlijn, het beheer omvat van de inkomsten die worden geïnd met name uit hoofde van de compensatie voor het kopiëren voor privégebruik als bedoeld in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 en uit hoofde van de vergoeding voor openbare uitlening als bedoeld in artikel 6, lid 1, van richtlijn 2006/115. Dat richtlijn 2014/26 is vastgesteld na de uitspraak van de in de punten 54 en 55 hierboven aangehaalde arresten, heeft dus geen invloed op de uitlegging ervan en doet geenszins af aan de relevantie van die arresten voor deze uitlegging.

58 Derhalve volgt uit het voorgaande dat de inhoudingen die de CBO verricht op de rechteninkomsten krachtens artikel 12 van richtlijn 2014/26 en dus voordat deze inkomsten worden toegekend aan en verdeeld onder de rechthebbenden, slechts kan plaatsvinden ter financiering van de in artikel 12, lid 4, bedoelde sociale, culturele of educatieve diensten indien deze diensten, in voorkomend geval indirect, uitsluitend aan die rechthebbenden ten goede komen.

59 Wat in de tweede plaats het gebruik van de rechteninkomsten in het kader van de uitkering van de verschuldigde bedragen betreft, moet die uitkering overeenkomstig artikel 11, lid 4, van deze richtlijn in beginsel aan de rechthebbenden worden gedaan. Zoals in punt 47 van dit arrest is

opgemerkt, staat artikel 11, lid 4, de CBO's evenwel toe om rechteninkomsten te gebruiken voor andere doeleinden dan uitkering aan de rechthebbenden, mits dat gebruik is toegestaan bij een besluit dat is genomen overeenkomstig artikel 8, lid 5, van deze richtlijn. In dit verband bepaalt artikel 8, lid 5, onder b) en e), van deze richtlijn dat de algemene ledenvergadering van de CBO besluit over het algemene beleid inzake het gebruik van niet-verdeelbare bedragen en over het gebruik van dergelijke bedragen.

60 Overeenkomstig artikel 13, lid 4, van richtlijn 2014/26, worden de aan rechthebbenden verschuldigde bedragen niet-verdeelbaar geacht wanneer zij drie jaar na afloop van het boekjaar waarin de inning van de rechteninkomsten heeft plaatsgevonden nog niet kunnen worden verdeeld en mits de CBO alle nodige maatregelen heeft getroffen om de rechthebbenden te identificeren en te lokaliseren als bedoeld in artikel 13, lid 3. In dit verband zij eraan herinnerd dat, aangezien deze bedragen afkomstig zijn uit rechteninkomsten in de zin van artikel 3, onder h), van richtlijn 2014/26, zij onder meer inkomsten kunnen omvatten die voortvloeien uit de in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 bedoelde compensatie voor het kopiëren voor privégebruik en uit de vergoeding voor openbare uitlening als bedoeld in artikel 6, lid 1, van richtlijn 2006/115.

61 Wanneer het dus niet mogelijk is om de rechteninkomsten over de betrokken rechthebbenden te verdelen omdat deze rechthebbenden niet kunnen worden geïdentificeerd en gelokaliseerd, mag de algemene ledenvergadering op grond van artikel 11, lid 4, juncto artikel 8, lid 5, onder b) en e), van richtlijn 2014/26 een besluit nemen over het algemene gebruiksbeleid en het gebruik van die inkomsten bepalen.

62 Dit gebruik kan de vorm aannemen van sociale, culturele en educatieve diensten die in voorkomend geval ten goede komen aan andere personen dan de rechthebbenden.

63 In artikel 13, lid 6, van deze richtlijn staat namelijk dat de lidstaten het gebruik van niet-verdeelbare bedragen kunnen beperken of kunnen bepalen welk gebruik ervan toegestaan is, door te garanderen dat dergelijke bedragen gescheiden en onafhankelijk worden aangewend ter financiering van sociale, culturele en educatieve activiteiten ten gunste van rechthebbenden. Hieruit volgt dat richtlijn 2014/26 in beginsel en bij gebreke van een andersluidende maatregel van de betrokken lidstaat, de algemene ledenvergadering van een CBO de bevoegdheid verleent om toe te staan dat rechteninkomsten die niet aan de rechthebbenden konden worden uitgekeerd in de zin van artikel 13, lid 4, van deze richtlijn, worden gebruikt voor de financiering van sociale, culturele en educatieve diensten ten behoeve van andere personen dan de rechthebbenden.

64 Zonder een dergelijke maatregel van de betrokken lidstaat mag een CBO dus – krachtens artikel 11, lid 4, van deze richtlijn, gelezen in samenhang met artikel 8, lid 5, onder b) en e), en artikel 13, lid 6, ervan – die inkomsten gebruiken om dergelijke diensten te financieren ten behoeve van personen die (nog) geen rechthebbenden zijn, mits de algemene ledenvergadering daartoe heeft besloten.

65 Bovendien kan in een dergelijke situatie niet worden gesteld dat de rechthebbenden de hun toekomende bedragen worden ontzegd, aangezien het in deze hypothese onmogelijk is om die rechthebbenden te identificeren en dus om bedragen aan hen toe te kennen.

66 Gelet op alle voorgaande overwegingen moet op de eerste vraag worden geantwoord dat artikel 11, lid 4, gelezen in samenhang met artikel 12, lid 4, en artikel 13, leden 4 en 6, van richtlijn 2014/26, aldus moet worden uitgelegd dat deze bepaling, enerzijds, eraan in de weg staat dat op grond van een nationale regeling krachtens welke CBO's werken van cultureel belang dienen te bevorderen, de statuten van een CBO bepalen dat een deel van de „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn wordt gewijd aan de financiering van sociale, culturele of educatieve diensten die ten goede komen aan personen die geen auteursrechthebbenden zijn, wanneer die financiering gebeurt door middel van inhoudingen op die inkomsten en, anderzijds, zich niet verzet tegen die statuten wanneer die financiering gebeurt door middel van „niet-verdeelbare bedragen” in de zin van artikel 13, lid 4, van die richtlijn.

Tweede vraag

67 Met zijn tweede vraag wenst de verwijzende rechter in essentie te vernemen of artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26 aldus moet worden uitgelegd dat de sociale, culturele en educatieve diensten die door een CBO worden verleend en worden gefinancierd uit inhoudingen op de „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn, enkel ten goede mogen komen aan rechthebbenden die een actueel recht op vergoeding hebben of met die CBO een beheersovereenkomst hebben gesloten.

68 Zoals blijkt uit de punten 47 tot en met 52 van dit arrest, kunnen CBO's krachtens artikel 11, lid 4, en artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26 sociale, culturele of educatieve diensten financieren door middel van inhoudingen op die inkomsten, mits dit gebruik van de inkomsten is toegestaan op grond van een overeenkomstig artikel 8, lid 5, van deze richtlijn genomen besluit en deze diensten uitsluitend ten goede komen aan rechthebbenden.

69 Wat in de eerste plaats de vraag betreft of een rechthebbende het bestaan van een actueel recht op vergoeding moet aantonen, in die zin dat hij beschikt over het recht om deel te nemen aan de verdeling van de rechteninkomsten gedurende de periode waarop het krachtens artikel 8, lid 5, van die richtlijn genomen besluit van de algemene vergadering betrekking heeft, teneinde gebruik te kunnen maken van die diensten, moet worden opgemerkt dat het begrip „rechthebbende” voor de toepassing van richtlijn 2014/26 in artikel 3, onder c), richtlijn 2014/26 wordt gedefinieerd als iedere persoon of entiteit anders dan een CBO die houder is van een auteursrecht of naburig recht of krachtens een overeenkomst voor de exploitatie van rechten of bij wet aanspraak kan maken op een aandeel in de rechteninkomsten.

70 Uit deze definitie volgt dat het, om gebruik te kunnen maken van sociale, culturele en educatieve diensten die door een CBO worden verleend en worden gefinancierd uit inhoudingen op rechteninkomsten, volstaat dat een dergelijke persoon of entiteit onder het begrip „rechthebbende” valt, zonder dat aanvullende voorwaarden worden gesteld zoals het bestaan van een „actueel” recht op vergoeding.

71 In dit verband moet worden opgemerkt dat overeenkomstig artikel 13, lid 1, tweede alinea, van deze richtlijn de aan de rechthebbenden verschuldigde bedragen zo snel mogelijk, en in beginsel uiterlijk negen maanden na afloop van het boekjaar waarin de rechteninkomsten zijn geïnd, door de

CBO's moeten worden verdeeld en betaald. Deze richtlijn bepaalt daarentegen niet binnen welke periode de in artikel 12, lid 4, bedoelde diensten moeten worden verleend.

72 Indien het genot van deze diensten zou worden onderworpen aan de voorwaarde dat de rechthebbende zich kan beroepen op een actueel recht op vergoeding, zou dit dus tot gevolg hebben dat een niet door de Uniewetgever gewenst verband wordt gelegd tussen de periode waarin dergelijke diensten kunnen worden verricht ten behoeve van een rechthebbende en de periode waarin die rechthebbende inkomsten uit zijn rechten ontvangt.

73 Hieruit volgt dat een rechthebbende zoals gedefinieerd in artikel 3, onder c), van richtlijn 2014/26 niet hoeft aan te tonen dat hij over een „actueel” recht op een auteursrechtelijke vergoeding beschikt om gebruik te kunnen maken van sociale, culturele en educatieve diensten die door een CBO worden verleend en worden gefinancierd uit inhoudingen op „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn.

74 Wat in de tweede plaats de vraag betreft of een beheersovereenkomst moet zijn gesloten met de CBO die deze diensten verleent opdat een rechthebbende daarvan gebruik kan maken, moet worden opgemerkt dat artikel 12, leden 2 en 4, van richtlijn 2014/26 betrekking heeft op sociale, culturele of educatieve diensten die door een CBO aan rechthebbenden worden verleend, en geen verdere gegevens over die rechthebbenden bevat. Evenwel moet worden opgemerkt dat dit ook het geval is voor andere bepalingen van deze richtlijn, met name artikel 11, lid 4, ervan, waarin is bepaald dat CBO's de rechteninkomsten niet mogen gebruiken voor andere doeleinden dan uitkering aan de rechthebbenden.

75 Voor de toepassing van deze richtlijn, en met name wat de in artikel 12, leden 2 en 4, ervan bedoelde diensten betreft die worden gefinancierd uit inhoudingen op de rechteninkomsten, dient derhalve onder rechthebbenden te worden verstaan de houders van rechten waarvan het beheer tot de activiteiten van de CBO in kwestie behoort. Zoals de advocaat-generaal in essentie in punt 73 van zijn conclusie heeft opgemerkt, zijn de activiteiten van CBO's afgebakend naargelang van het soort beschermd materiaal of de rechtencategorieën, zoals is bepaald in artikel 5, lid 2, van richtlijn 2014/26, zodat dergelijke sociale, culturele of educatieve diensten die door CBO's worden verleend slechts ten goede kunnen komen aan de houders van rechten waarvan het beheer tot de activiteiten van de CBO in kwestie behoort. Anders zouden degenen die recht hebben op deze inkomsten de bedragen worden onzegd die hun uit hoofde van de exploitatie van hun rechten toekomen.

76 Met betrekking tot de aard van de band tussen de rechthebbenden en de CBO's moet bovendien worden opgemerkt, zoals de advocaat-generaal in essentie in punt 71 van zijn conclusie heeft gedaan, dat aangezien de in artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 bedoelde compensatie voor het kopiëren voor privégebruik en de in artikel 6, lid 1, van richtlijn 2006/115 bedoelde vergoeding voor openbare uitlening krachtens de nationale wet verschuldigd zijn – indien de betrokken lidstaat gebruik heeft gemaakt van de hem door deze bepalingen geboden mogelijkheid –, dergelijke rechten in beginsel door een CBO kunnen worden beheerd zonder dat een contractuele relatie tussen deze organisatie en de rechthebbende nodig is.

77 Deze uitlegging vindt steun in overweging 26 van richtlijn 2014/26. In deze overweging staat namelijk te lezen dat de inkomsten uiteindelijk verschuldigd zijn aan de rechthebbenden, die een rechtstreekse juridische band met de CBO kunnen hebben, of vertegenwoordigd kunnen worden via een entiteit die lid is van de CBO of via een vertegenwoordigingsovereenkomst. Hieruit volgt dat tussen de rechthebbende en de betrokken CBO geen rechtstreekse contractuele relatie, zoals een overeenkomst voor het beheer van zijn rechten op een of meer specifieke werken, vereist is.

78 Uit deze elementen volgt dat de rechtmatigheid, in het licht van richtlijn 2014/26, van sociale, culturele en educatieve dienstverlening aan „rechthebbenden” in de zin van artikel 3, onder c), van die richtlijn, gefinancierd uit inhoudingen krachtens artikel 12, lid 4, van deze richtlijn, er niet van afhangt of die rechthebbenden een actueel recht op vergoeding hebben of een beheersovereenkomst met de CBO hebben gesloten.

79 Gelet op bovenstaande overwegingen moet op de tweede vraag worden geantwoord dat artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26 aldus moet worden uitgelegd dat sociale, culturele en educatieve diensten die door een CBO worden verleend en worden gefinancierd uit inhoudingen op de „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn, ten goede kunnen komen aan „rechthebbenden” in de zin van artikel 3, onder c), van deze richtlijn, ongeacht of deze rechthebbenden een actueel recht op vergoeding hebben en ongeacht of zij een beheersovereenkomst met die CBO hebben gesloten, mits het beheer van de rechten namens die rechthebbenden direct of indirect tot de activiteiten van de CBO in kwestie behoort.

Kosten

80 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechter over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Vijfde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 11, lid 4, gelezen in samenhang met artikel 12, lid 4, en artikel 13, leden 4 en 6, van richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt

moet aldus worden uitgelegd dat

deze bepaling, enerzijds, eraan in de weg staat dat op grond van een nationale regeling krachtens welke collectieve beheerorganisaties werken van cultureel belang dienen te bevorderen, de statuten van een dergelijke organisatie bepalen dat een deel van de „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn wordt gewijd aan de financiering van sociale, culturele of educatieve diensten die ten goede komen aan personen die geen auteursrechthebbenden zijn, wanneer die financiering gebeurt door middel van inhoudingen op die inkomsten en, anderzijds, zich niet verzet tegen die statuten wanneer die

financiering gebeurt door middel van „niet-verdeelbare bedragen” in de zin van artikel 13, lid 4, van die richtlijn.

2) Artikel 12, lid 4, van richtlijn 2014/26

moet aldus worden uitgelegd dat

sociale, culturele en educatieve diensten die door een collectieve beheerorganisatie worden verleend en worden gefinancierd uit inhoudingen op de „rechteninkomsten” in de zin van artikel 3, onder h), van deze richtlijn, ten goede kunnen komen aan „rechthebbenden” in de zin van artikel 3, onder c), van deze richtlijn, ongeacht of deze rechthebbenden een actueel recht op vergoeding hebben en ongeacht of zij een beheersovereenkomst met die organisatie hebben gesloten, mits het beheer van de rechten namens die rechthebbenden direct of indirect tot de activiteiten van de organisatie in kwestie behoort.

ondertekeningen

* Procestaal: Duits.